

Sygn. akt VI U 1493/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Bydgoszcy na rozprawie

odwołania **P. Z.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 21 marca 2013 r. znak (...)

w sprawie: **P. Z.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu P. Z. prawo do emerytury od dnia 8 czerwca 2013 r. ,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

III zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego P. Z. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VIU 1493/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu P. Z. prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony udokumentował 30 lat, 3 miesiące i 25 dni stażu pracy, w tym do okresów pracy w warunkach szczególnych uwzględniono okres 7 lat i 4 miesięcy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, który wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż dysponuje wymaganym 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. W okresie od 1 kwietnia 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał prace w (...) Spółce (...) w G. na

stanowisku Kierownika Rozdzielni Gazu S.. Do jego obowiązków należało m.in. organizacja , koordynacja i nadzór nad eksploatacją sieci gazowych, stacji redukcyjno – pomiarowych oraz urządzeń gazownictwa, organizowanie prac gazoniebezpiecznych i niebezpiecznych na sieciach i instalacjach gazowych, uczestnictwo w akcjach zabezpieczenia awarii, kontrola prac w obrębie gazociągów, wykonywanie przewoń gazu, zabezpieczanie i usuwanie awarii sieci. Prace wykonywa przez powoda należy jego zdaniem zakwalifikować do kategorii prac wymienionych w wykazie A dziale XIV poz. 24. Na okoliczność wykonywania w/w prac ubezpieczony wniósł o przesłuchanie w charakterze świadków J. S., J. K. (1) i Z. C..

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powód P. Z. urodzony w dniu (...) roku, złożył w dniu 26.02. 2013 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Bezsprzeczne jest, iż udokumentował on staż pracy w łącznym wymiarze 30 lat, 3 miesięcy i 25 dni, w tym 7 lat i 4 miesiące okresów pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Spółce (...).

W okresie od 1.12.1980 r. do 31.03.1983 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Spółce (...) na stanowisku monter gazociągów i instalacji gazowej, zaś w okresie od 1.04.1983 r. do 31.03.1988 r. na stanowisku mistrza. Okresy zakwalifikowane do kategorii prac wymienionych w dziale IV poz. 30 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r zostały uwzględnione przez organ rentowy do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W okresie od 1 kwietnia 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Spółce (...) na stanowisku Kierownika Rozdzielni Gazu S.. Do jego obowiązków zgodnie ze szczegółowym zakresem obowiązków i odpowiedzialności w zakresie przesyłu gazu zawartym w aktach osobowych należało m.in.

- nadzór nad obiektami technologicznymi
- organizowanie akcji zabezpieczających miejsce powstania awarii
- prowadzenie eksploatacji gazociągów ,
- kontrola prac wykonywanych w obrębie gazociągów przez
innych wykonawców uzbrojenia podziemnego
- nadzór nad właściwą eksploatacją punktów pomiarowych
- wykonywanie przewoń gazu
- prowadzenie właściwej eksploatacji stacji redukcyjno – pomiarowych,
- zabezpieczenie i likwidacja ulatniania gazu, awarii, usuwanie stwierdzonych
nieprawidłowości oraz prowadzenie niezbędnej dokumentacji
- włączanie i zagazowywanie nowo wybudowanych gazociągów, przyłączy
i instalacji gazowej
- odbiór instancji gazowych i gazomierzy

W Rozdzielni Gazu S. zatrudnionych było 10 pracowników, wszyscy byli podwładnymi powoda. Monterzy pracowali w terenie, zaś na miejscu była zatrudniona laborantka – pełniąca jednocześnie funkcje administracyjno – biurowe oraz inkasent, tj. osoba zajmująca się odczytem liczników. Powód pracował jako kierownik rozdzielni, jednocześnie pełniąc funkcję mistrza. W Rozdzielni nie było bowiem tego technicznego etatu. Do obowiązków powoda o charakterze administracyjnym należały kontrola i podpisywanie przedkładanych dokumentów, zawieranie umów z odbiorcami, podpisywanie czeków, list płac i list obecności. Były to czynności, które nie zabierały więcej niż godzinę w czasie dnia pracy. Co najmniej siedem godzin powód przebywał w terenie bezpośrednio nadzorując wykonywane prace. Uczestnictwo kierownika przy wykonywaniu prac związanych z rozbudową sieci gazowniczej i przyłączaniem nowych odbiorców było koniecznością. Zgodnie z obowiązującą w Spółce instrukcją BHP obecność kierownika wymagana była przy pracach gazoniebezpiecznych. Większość prac wykonywanych w Rozdzielni była zaś pracami gazoniebezpiecznymi, Do kategorii takich prac zalicza się nawanianie gazu, prace w związane z zabezpieczeniem i usuwaniem awarii oraz wszystkie prace montażowe. Do kategorii takiej zaliczane są także prace związane z wymianą liczników, jednak z uwagi na powtarzalność tej czynności, nie jest przy tym wymagana obecność przełożonego. Pełnienie funkcji dozoru wymaga dysponowania odpowiednimi uprawnieniami energetycznymi. Powód posiadał takie uprawnienia; ukończył odpowiedni kurs.

Dowód: zeznania świadków P. G. (k. 35-36 akt), J.

S. (k.36-37 akt) J. K. (2) (k. 37-38 akt)

Z. C. (k. 38 akt)

przesłuchanie powoda (k. 39 akt)

świadcstwo pracy (akta ZUS)

świadcstwo pracy w szczególnych warunkach (k 7 akt)

Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne. Świadkowie dokładnie opisali charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, ponadto w tym samym czasie byli zatrudnieni w tym samym co powód zakładzie pracy. Zarówno wystawione świadectwo pracy szczególnych warunkach jak i dokumenty zawarte w aktach osobowych potwierdzają przedstawione powyżej zeznania i dają podstawę do zaliczenia spornego okresu odo okresu pracy w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Wykonywana przez powoda praca wymieniona jest w wykazie "A" dziale IV poz. 40 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.) W ocenie Sądu powód również w okresie pełnienia funkcji kierownika, a więc w okresie zakwestionowanym przez organ rentowy niewątpliwie wykonywał prace w warunkach szczególnych o jakich stanowi cytowane powyżej rozporządzenie. Zdaniem Sądu praca powoda powinna zostać zakwalifikowana zgodnie z treścią wykazu A działu XIV poz 24, tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe powód wykonywał prace związane z dystrybucją gazu ziemnego, nie zaś jak wynika ze świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach prace związane z wytwarzaniem i oczyszczaniem gazu syntezowego. Zawarta zatem w świadectwie pracy w szczególnych warunkach kwalifikacja według działu IV poz 30 wykazu A nie jest prawidłowa tak co do stanowiska pracy kierownika rozdzielni jak i stanowiska montera gazociągów i mistrza instalacji gazowych. Organ rentowy nie kwestionował jednak kwalifikacji stanowisk pracy według kategorii stanowisk zawartych w wykazie, zakwestionował natomiast okres pracy powoda na stanowisku kierowniczym stwierdzając , iż powód nie mógł być stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obecny przy wykonywaniu prac montażowych instalacji gazowych. Zebrane w niniejszym postępowaniu dowody rozwiewają wszelkie wątpliwości w tym zakresie. Powód pełnił wprawdzie funkcje kierownika, jednak jak zeznał pełnił też funkcję mistrza albowiem nie było innej osoby pełniącej funkcje nadzorcze na stanowisku technicznym. Wszelkie więc prace techniczne znajdujące się w zakresie jego obowiązków musiał nadzorować samodzielnie. Mając na względzie bardzo dużą odpowiedzialność

jaka spoczywała na ubezpieczonym nie ulega wątpliwości, iż priorytetowe znaczenie nadawał on swoim obowiązkom związanym z dozorem technicznym. Zeznający w sprawie świadkowie potwierdzili zresztą, że powód przez większą część dnia pracy przebywał bezpośrednio na dozorowanych obiektach, bowiem przepisy BHP wymagały tam jego obecności przy pracach gazoniebezpiecznych. Tak więc należało stwierdzić, że powód wykonywał prace które należy zakwalifikować do kategorii wymienionej w dziale XIV poz 24 oraz w dziale IV poz 40 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Przepisy rozporządzenia wykonawczego z 7 lutego 1983 r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Obowiązujące normy prawne w sposób jednoznaczny rozstrzygają, jakie środki dowodowe mogą stanowić podstawę do ustalenia konkretnych okoliczności w postępowaniu przed organem rentowym. W związku z tym organ rentowy, rozpoznając wniosek w sprawie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, może uwzględnić wyłącznie te okresy pracy w szczególnych warunkach, które zostały udowodnione za pomocą dokumentów. Dokumenty te są dla organu rentowego wiążące nie tylko w pozytywnym, ale i w negatywnym tego słowa znaczeniu. Oznacza to, że z jednej strony przedłożone zaświadczenie jest dowodem na fakt wykonywania przez zainteresowanego pracy w szczególnych warunkach, a z drugiej strony brak takiego zaświadczenia uniemożliwia ustalenie tej okoliczności za pomocą innych środków dowodowych. W przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. Zaliczenie nie udokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Na podstawie powyższego nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Ponieważ zaliczenie wymienionego wyżej okresu spowodowało, że odwołujący spełnia warunki konieczne do przyznania emerytury określone w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 1998 r. Nr 162 poz. 1118) i w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.), należało uznać, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki do przyznania mu emerytury.

Kierując się powyższym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 8 czerwca 2013 r.

Zgodnie z § 2 ust 1 ust 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Ponieważ w postępowaniu przed organem rentowym dokumenty o jakich stanowi § 2 ust 2 pkt 2 rozporządzenia nie zostały przedstawione, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie mógł dokonać ustaleń pozwalających na przyznanie dochodzonego świadczenia. Z tego względu należało stwierdzić, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z przepisem art. 99 k.p.c w zw. z § 3 ust. 1 w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2005 r. nr 219, poz. 1873).

SSO Janusz Madej